

ILUSTROVANI TEDNIK

Izhaja vsako soboto. — Mesečno stane 4- dinarje. — Uredništvo in uprava v Mostah pri Ljubljani, Tovarniška ulica šte. 11. — Rokopisov ne vračamo.

Leto I.

V Ljubljani, dne 30. marca 1935.

Št. 14.

Gospod šef in njegov prokurist

Humoreska. — H. R.

Langschootu ne gre dobro. Komu gre danes sploh dobro? Toda Langschootu gre posebno slabo: že dve uri sedi in premišljuje. Premišljuje in premišljuje, na podlagi kakšne transakcije bi prišel do večerje.

To je grenko. Dvakrat grenko za moža, ki je bil še pred letom šef in solastnik trvdke Langschoot & Co. In trikrat grenko, ako je pomislil na to, da propada ni krivo njegovo luksuzno življenje, ampak edino in samo prokurist Kalmücke.

Langschoot je zaškrtal z zobmi, ko se je spomnil na svojega prokurista. Spomnil se je, kaj bi napravil z njim, ako bi ga srečal sedaj tu na cesti, med vsemi temi ljudmi.

In Langschoot je s prsti svoje desnice napravil gesto, kakor bi zavil kokoši vrat.

To gesto je Langschoot napravil čisto. Napravil jo je skoro vsaki dan, ko je mislil na kosilo ali večerjo, ali pa če se je spomnil podplatov svojih čevljev, ki so bili že pred več tedni potrebni nujnega popravila. Toda roka se mu je vedno zopet povescila, ako se je spomnil, da prokurista Kalmücke v svojem življenju ne bo videl več.

Tudi to pot je, v jezi dvignjeno roko, zopet povescil. To se je zgodilo prav v tistem trenutku, ko je neka druga roka padla na njegovo ramo. Langschoot se je okrenil. Ostrmel je. Kalmücke, prokurist, je stal pred njim.

»Dober dan,« je dejal ta, »dolgo se že nisva videla?«

V Langschootovi notranjosti so se pričele zbirati energije.

»Kaj sem hotel že reči,« je nadaljeval Kalmücke, »takrat sem nekoliko ne pričakovano izstopil iz vaše trvdke. In natančno se spominjam: mesto, da bi vzel iz blagajne samo svojo plačo, sem

svoto zaokrožil lepo na 30.000 dolarjev. Vem tudi, da vam je napravilo to neprijetnosti. Vaša trvdka je ustavila plačila, kaj ne? Nihče ne obžaluje tega bolj, nego jaz, gospod Langschoot! Kesam se. Toda to bom zopet popravil. Ste zadovoljni z dvajset odstotnimi obrestmi? Tukaj prosim, vzemite!«

In Kalmücke, prokurist, je dal Langschootu, šefu, ček preko 36.000 dolarjev.

Langschoot je čutil, kako sta se njegovi roki, pripravljeni za odločno dejanje, danes že v drugo povescili. Vzel je ček ter pogledal svoto.

»Moj bog,« je zastokal.

»Ste zadovoljni?«, je vprašal Kalmücke. »Sva poračunala? Prekolnite me —«

»Da,« je prikimal Langschoot in njegov pogled je še enkrat zdrčal preko številke na čeku, »proklinjam vas. Zakaj niste vzeli tedaj s seboj cele blagajne?«

Pomlad

Hinko Rebolj.

Redno vsako pomlad ga je prijelo in ga stiskalo, a ugonobilo ga ni, ker se je vsa mladost upirala smrti. Kaj bi s smrtjo mlado telo?

Tudi takrat je nastopila pomlad, skoro neopazno je prišla v deželo... Ozeleleno je drevje in pomladansko cvetje

je sililo iz zemlje.

In se je ozrl skozi okno, pa je videl sonce in zelenje in radost na obrazih ljudi.

»Zdrav sem!« si je dejal in je stopil na ulico radostnega obraza. A v njem je glodala grda, zahrbtna bolezen... »Za-

vriskal bi in zapel!« je zadovoljno mislil.

Šel je v polje in gozd, povsod pomladno nastrojenje... Njegovo srce je poskakovalo od sreče, prekipevajoče in velike. Nehote in neopazno se je prikradla v njegovo srce drzna misel — ljubezen.

Pa se mu je nasmehnila sreča in ga pobožala po bledih licih. Prišla je ona, lepa kakor vila, nasmejana. Zlati kodri so ovijali njeno glavo in telo ji je bilo prožno. Kakor na perotih se mu je približala...

Roko v roki sta hodila po ogromnem vrtu sanj in iskala vedno novih, še ne odkritih prostorov. Zvečer, ko je sonce zatonilo in noč ogrnila s svojim plaščem zemljo, sta zrla v nebo in štela zvezde... Brez števila jih je, kdo bi jih preštel? Tudi onadva jih nista.

Ležala sta tesno drug ob drugem in si zrla v oči. Nad njima so žgolele ptice in majhne cvetke so jima prav tiho igrale prelepe melodije, ki jih še niso slišala človeška ušesa.

»Ljubim te!« je šepetal on.

»Ljubim te!« je odgovarjala ona.

»Ti si moja kraljica!« je ponosno dejal on.

»In ti moj kralj!« je odvrnila ona.

Nista štela ne ur in ne dni. Preveč je bilo sreče, da bi mislila na take stvari.

* * *

Toda sreča je bila prevelika, da bi mogla trajati večno.

Ležala sta na malem gričku ter zrla navzdol proti mestu. Sonce je zahajalo in ju poljubljalo s svojimi poslednjimi žarki.

Njegova glava je počivala v njenem naročju in njene roke so gladile in božale njegove lase. Okoli njiju je vladala tišina in nič ni motilo njune sreče.

* * *

Toda naenkrat jima je sreča obrnila hrbet... Silna bolečina je presunila njegova prsa. Hladen znoj mu je stopil na čelo in pred očmi se mu je zmehnilo. Rahlo ga je pobožala po licu in dvojje blz ji je spolzelo iz oči... Tedaj naenkrat je votlo zakašljala in njeno nase se je pordečilo... Smrt se je sklonila in mu dala svoj odrešilni poljub.

* * *

Umolknile so ptice in cvetke so sklonile svoje glavice. Sonce se je skrilo za oblake in njegovi žarki niso več obsevali zemlje. Celo pomlad se je ustavila... Radost je zginila z obrazov ljudi in njih smeh je zamrl na ustnicah. Hodili so povešenih glav...

Gori na gričku nad mestom je plakala vila in s solzami izmivala sledove kr-

vi z njegovih ust, ki jih je tolikokrat poljubljala...

Ljubezen je umrla in z njo sreča. Pomlad ni bila več lepa, bila je grda in strašna...

Preko planjav so zabrnili zvonovi in njih ihtenje se je mešalo z rezanjem smrti, ki je zrla doli na mesto...

Mary so ugrabili...

Živirni roman. — Spisal: Hinko H. R.

»Union bar« je bil razkošno opremljen in razsvetljen. Za naše malomestne pojme tako razkošno, da bi smatrali vse skupaj za potrato. Toda tam, kjer se zbirajo milijonarji in milijarderji, je tak lukus nekaj vsakdanjega in nikomur ne pade na um, da bi smatral to za razkošje.

Fredu, ki je pravkar vstopil, je jemalo vid, ker ni bil vajen tolike luči. Njemu je mnogo bolj prijala tema, katero ljubijo vsi taki ljudje, kakor je bil on. Tudi se je obotavljal sprva vstopiti, toda misel na Mary in žida mu je vlila poguma. In tako je kmalu sedel za eno izmed malih mizic ter imel pred seboj čašo mrzle limonade.

Gledal je okrog sebe zvedavo, ker kar se je godilo okrog njega, mu je bilo novo. Zato tudi ni opazil mladega moža, ki ga je pričel opazovati, in ki je sedel pri mizi, nedaleč od njegove. Končno pa ga je le zagledal. Njuna pogleda sta se srečala in Fred je moral svoj pogled povesti, ker ni izdržal tujčevega.

Fred je postal nervozen, ker tujec ga je skoro nesramno opazoval. Bil mu je nerodno, ker ni niti slutil, kdo je tuji mož.

Končno se je tujec dvignil ter se približal njegovi mizi.

»Dovolite?« je vprašal in ne da bi čakal Fredovega odgovora, je sedel k njegovi mizi. Instinktivno se je Fred premaknil na svojem stolu.

»Hočete spiti z menoj čašo šampanjca?« je zopet vprašal tujec ter obenem

že naročil steklenico najfinejšega šampanjca.

Ko je natakar prinesel šampanjec, je tujec natočil dve čaši ter eno ponudil Fredu. Skoro boječe jo je ta vzel.

»Pijva!« je skoro ukazujoče dejal tujec ter dvignil čašo. Nato je opazoval Freda, ki je pod njegovim pogledom izpraznil čašo do dna. Nato je nastal trenutek molka, ki ga je motilo samo vpitje in glasno govorjenje ljudi okoli njiju.

»Poglejte tja!« je naenkrat dejal tujec Fredu ter pokazal s prstom na lepo plesalko, ki je pravkar nastopila na odru.

Fred se je ozrl na oder ter onemel. Pomel si je oči ter zopet buljil v lepo plesalko. Nato se je, kakor zamaknjen dvignil izza mize, da bi bolje videl. Z zadovoljnim smehljajem na ustnicah ga je tujec opazoval.

»Vam ugaja?« je naenkrat vprašal Freda.

Ta je samo nemo prikimal, toda pogleda ni odvrnil od odra. Bil je kakor hipnotiziran. Plesalka na odru je bila namreč na las podobna Mary in je imela prav tako obleko, kakor ona oni dan, ko je Fred stopil pred njo v letalu. Nihče bi ju ne mogel ločiti.

Med tem, ko je Fred tako vneto buljil na oder v lepo plesalko, je neznanec vsul v njegovo čašo neki beli prašek. Nato je zopet napolnil obe čaši ter se naslonil nazaj. V tem je padel zastor in lepe vizije je bilo za Freda konec.

Fred je zopet sedel ter v dušku izpil čašo šampanjca. Njegova lica so žarela in v očeh mu je gorel čuden ogenj. Zrl je v neznanca dolgo, nato pa je skoro zašepetal:

»To je bila Mary!«

Tujec se ni ganil, kakor da sploh ni slišal njegovih besed. Toda Fred je še enkrat ponovil:

»To je bila Mary!«

Neznanec je odkimal.

»Ne poznam te dame!«

Fred je žalostno pogledal tujca.

»Ne poznate? — Ona je Rosenfischova hči!«

»Aha, to je ona, ki so jo neki neznanec ugrabili in ubili!«

»Niso je ubili!« je skoro zakričal Fred, toda takoj se je zavedel, da je storil strašno neumnost, ko je to povedal. Toda v njegovih možganih so se priče misli tako čudno mešati, da kmalu sploh ni več vedel kaj govori.

Neznanec ga je mirno poslušal, dasi je Fred govoril nepovezano in nelogično. Naenkrat pa je vstal ter prijel Freda za roko.

»Pojdiva!«

Deset minut kasneje sta sedela v majhni zakotni kavarni.

»Ti si Fred?« je vprašal neznanec.

»Da!«

»Delaš pri Rosenfischu?«

»Da!«

»Ti si ugrabil Mary?«

»Da!«

»Kje je ona?«

»Zaprta!«

»Kje?«

»Pri židu Kohnu!«

Neznanec je izpustil Fredovo roko, ki jo je vse doslej držal v svoji. »Tako« je dejal pri sebi, »prašek je opravil svojo dolžnost!« Nato je stresel Freda. »Hej zbudi se, prijatelj! Čas je, da greva domov.«

Le s težavo je spravil Freda po konci.

Ta ni sploh ničesar vedel kaj se je bilo zgodilo z njim. Zdelo se mu je, da je strašno dolgo spal in da je imel hude sanje. Debelo je gledal v neznanca.

»Dolgo si spal!« mu je dejal ta smeje. »Sedaj greva domov!«

Stopila sta na ulico, kjer je neznanec vzela avto. Predno je stopil, je podal Fredu roko.

»Veseli me, da sva se spoznala!«

Fred ga je debelo gledal. Tujec je smehljalje nadaljeval:

»Ne glej me tako, mladeček! Nu, seveda, svojega imena ti še nisem povedal.

— Jack sem, oni Jack, ki si ga ti tako zelo iskal. Lahko noč!«

Predno se je Fred zavedel, je avto zdrvel v temno noč.

(Se nadaljuje.)

MILIJONARKINE MUHE

Roman mlade Američanke. — Spisal: Jor

»Dobra kupčija je. Ali pa ne poznam naših Američanov. — Toda smej se mi Jimmy. Stvar je gotovo smešna?«

»Ni smešna.« Jimmy je stresel z glavó »Dobra je.«

»Veseli me, da to priznavaš,« je pripomnil Teddy ironično, »samo škoda, da je že prepozno.«

»Ni prepozno!«

»Optimist.«

»Otoki... otoki...!« je mislil Jimmy. In glasno je dejal: »Ko bi ti imel milijon obratne glavnice... bi mogel... kupčijo napraviti še danes?«

»Vprašaj, kakor bi imel denar. Naravno! Takoj bi jo napravil.«

Pet minut sta molčala. Tukaj je bila prilika. Sedaj bi lahko pokazala... morali bi priti snobi in denarni aristokrati. »Milijon... milijon...« je glodalo v Jimmyjevih mislih. »Milijon! Teddy je mislil name... jaz naj bi mu pomagal... prvič in edinkrat. Grenko je to razočaranje. — — — Razočaranje? Zakaj? Milijon moram dobiti. Tja... lahko rečeno! Tako milijoni ne ležijo na cesti... Teddyju moram pomagati...«

»No?« je prekinil Jimmyjeve misli Teddy.

Jimmy se je vzravnaval. Počasi, vsako besedo povdarjajoč, je dejal: »Ako dobiš denar... me vzameš s seboj na svoj otok?«

Teddy ni več izdržal. »Ti si prismuknjen,« je dejal s prijateljsko odkritosrčnostjo ter hotel vstati. Za njega je bila stvar sedaj rešena. Ni govoril rad o stvareh, ki se niso dale uresničiti.

Jimmy ga je trdo prijel za zapestje ter ga s silo potisnil nazaj v naslonjač. »Da, ali ne?«

»Seveda.«

»In bom tvoj družabnik?«

»Da.« Teddyju je bilo vseeno.

»Na polovico?«, je nadaljeval Jimmy.

»Na polovico!«, je odvrnil Teddy, in je premislil, kaj bi napravil.

»Tvojo besedo imam, kaj ne Teddy?« Teddy je prikimal.

»Dobro«, je nadaljeval Jimmy, »videl bom... kaj morem napraviti.« Dvignil se je.

»Kaj hočeš napraviti, Jimmy?«

»Počakaj. Jutri ob desetih sem zopet tukaj, potem bova govorila dalje.«

»Jimmy!« Teddy je skočil pokonci ter hotel zadržati prijatelja... Slutil je, da namerava Jimmy napraviti kako nepremišljenost. »Jimmy!«

Ta je bil že med vrati, ki so vodila v restavracijo.

5

Nekje je besno zvonil telefon. Pasji lajež se je mešal vmes. Globok bas neke buldoga je odgovarjal. Po hodniku so odmevali koraki, neki glas je govoril v telefon. Neka vrata so se s treskom zaprla, nato se je zaslišal žvenket porcelana.

Tišina.

Zopet žvenket porcelana.

Tišina.

Tišina. Pritajeno je zvenelo ihtenje ženskega glasu... Neka ženska je mirila.

Jačes, oskrbnik, roko na kljuki vrat, ki so vodila v vrtno sobo, je prisluškujoč pridržal dih. Nato je spustil kljuko ter tiho odšel po hodniku do vrat, izza katerih je prihajalo ihtenje. Zopet je prisluhnil. Nato so se vrata od znotraj odprla, majhen pinč in buldoga sta pri-

drvela ven ter se izgubila v vestibulu. James je skočil v stran. Niti trenutek prezgodaj. Marmornat črnilnik je v velikem loku priletel skozi vrata ter se razbil ob steni. Nato so se vrata zopet s treskom zaprla tako, da je James od strahu obstal. Okrenil se je ter odhitel na konec hodnika, da obvesti Français, da pospravi črepinje.

Toda James ni prišel do tega. Zopet so se odprla vrata in skozi nje je prihitela Daissyna sobarica Luisa. Komaj je bila na hodniku, so se vrata zapet zaprla.

Luisa je plakala.

»Oh, mister James,« je dejala, »videli ste, kaj se je zgodilo?«

»Resnično,« je odgovoril James ter očetovsko pogledal v rdeči Luisin obraz. »Bilo je zelo nemirno!«

»Nemirno!«, je dejala ter se kratko zasmejala.

»Pojdite notri, mister James in oglejte si sobo. Mislim, da jo ne boste več spoznali... O, nebeški oče... niti pri divjakih ne izgleda tako, kakor v Daissyni sobi... Slišite, kako razbija!«

Za zaprtimi vrati se je prebrnil stol. Nato je nekdo s pestmi razbijal po klavirju. Jamesov obraz se je bolešno spalčil. Naenkrat je razbijanje prenehalo. Bilo je zopet vse mirno.

»Ali načete iti zopet k njej, miss Luisa?« je vprašal James.

»Jaz?« Luisa je odkimala. »Nikoli več! Rekla je, da me noče videti več... Vi ne verjamete, kako sem vesela.«

»Ali vas je...«

»Da! Odpustila... ven me je vrgla... ha, ha, ha,« se je histerično smejala.

James je sklonil glavo. »Žalosten sem,« je dejal, in ni bilo jasno, ali je žalosten vsled Luisinega odpusta ali rada razdejanja. »Kaj se je zgodilo?«

Hišna je stopila prav k Jamesu. »Razdrlo se je,« je zašepetala.

»Razdrlo?«

»On je telefonično sporočil.«

»On??? Ta mister... mister Mills?«

»Da, mister Mills... danes popoldne.«

»To je nemogoče... tak škandal. Toda jaz sem to že vnaprej vedel... Zakaj me niso vprašali...«

Zopet so se slišale črepinje. »Svetilnik...!« je konstatala Luisa.

James je prikimal. »Škandal, rečem vam, miss Luisa, in lahko mi verjamete. Na predvečer poroke! Vedno sem dejal: Ta človek ni gentleman.«

Luisa je odkimala. »Pomota, gospod James...« je odgovorila. »Mož ni prav nič kriv.«

»Kriv je. Kako je ravnal z njo... tako se ne ravna z lady... najmanj v tej hiši.«

»Res, ona je kriva,« je trdila Luisa. »Jaz bom boljše vedela, nego vi.«

James je molčal.

»Poklicala bom mistra Aslasha!«, je dejala Luisa ter odšla z Jamesom po hodniku.

6.

Sredi pogovora z nekim holandskim finančnikom, radi dobave 12.000 vagonov nerazdrobljivega Aslash-stekla, je pozvonil telefon na pisalni mizi mister Aslasha.

»Halo«, je vzel Jackie slušalo.

Javila se je Luisa. »Morate priti, mister Aslash.«

»Vraga... nimam časa za... za neumnosti!«

»Nobene neumnosti, mister Aslash! Poroka se ne more vršiti!«

»Razdrto... Miss Daissy joče...«, naprej Jackie ni slišal. »Pridem!«, je skoro zarjovel v telefon ter skočil pokonci. Naj si misli Holanec kar si hoče. Daissy, njegov otrok, mu je bila važnejša, nego petdesettisoč holandskih finančnikov. In Daissy ga potrebuje.

Minuto kasneje je sedel v svojem avtu na poti v Park Avenue.

Ko je Jackie S. Aslash četrto ure kasneje stopil v Daissyn budoir, mu je Luisa v vsej naglici že pojasnila zadevo.

Jackie je zaprl za seboj vrata ter se približal Daissy, ki je ihtela ležala na otomani.

»Daissy...«, je dejal tiho. »Otrok... pomiri se!«

Daissy ni odgovorila. Jackie jo je prijel za roko. »Daissy! Dearest!«

Odtegnila mu je roko ter še bolj zajokala. »Pusti me!«, je ihtela. »Pusti me v miru. Sedaj prideš... Ti si kriv... nočem te videti... ti si kriv... Ti in stric Louis... vidva nista hotela niti govoriti z njim... za vaju sploh ni eksistiral. Visokost... Ko bi bil mister

Lepotna kraljica

Miss Pariz 1935

Vanderbildt... ali mladi Moon... ali Bob Coleen... potem...«, tiho je pripomnila: »in jaz sem vaju često ubogala... vama sledila... in delala, kar sta vidva hotela... proti glasu svojega srca, ker sem mislila, da je vajina ljubezen do mene močnejša... Oh, kako vaju sovražim... tebe, da, tebe... in sebe, ker sem bila tako neumna, ter vaju ubogala...«

(Se nadaljuje.)

Svet hoče biti ogoljufan

B. K. Z. V neko večjo vas na Bavarskem je prišla pred kratkim neka potujoča gledališka družina. Kmalu je bila cela vas poplavljen z letaki, ki so vabili v kričečih barvah na predstavo senzacionalne igre: »Svet hoče biti ogoljufan«. Družina je postavila oder in je imela več košar »prtijage«. Seveda so prebivalci uporabili priliko in kupili vstopnice že v predprodaji tako, da je bila dvorana zvečer nabito polna gledalcev. Vsi so nestrpnost pričakovali začetka predstave. Po enournem čakanju se je končno eden izmed gledalcev ojuščil ter pogledal za zastor. Na njegovo največje presenečenje pa ni bilo o »gledaliških igralcih« nobenega sledu. Pač pa so ostale njih košare. Te so potem odprli, a v njih so našli samo kamenje, le na vrhu je bil listek, na katerem je bilo zapisano: »Svet hoče biti ogoljufan«. Igralci so bili med tem že daleč...

Krvavi Maroko

Doživljaji Slovenca, ki je bil Abd-El-Krimov šejk

Käid je opazil, da sem zbežan in da ne vem kaj bi. Stopil je k deklicama, pomočil prste v vodo ter jih nato obrišal v brisačo. Storil sem isto ter nato odšel s Käidom, ki me je odvedel v neko veliko dvorano. Tla so bila pokrita z velikimi preprogami in po stenah so viseli dragi zastori.

Sredi dvorane se je nahajala nizka ovalna miza, a okoli nje nizki stoli iz ebenovine z umetniškimi okraski. Käid je sedel na enega izmed stolov ter povabil tudi mene. Na mizo pred mene je položil moj samokres in nož ter mi s tem dokazal svojo miroljubno namer.

Nekaj minut kasneje so se odprla vrata in vstopili so trije starejši Arabci. Pozdravili so naju po arabskem običaju: ponesli so desnico najprej k srcu in nato k čelu. Sedli so nasproti naju.

Nekoliko kasneje sta isti mladenki, ki so naju dočakali v veži, prinesli na zlatem podstavku raznega sadja in banan, kamelino meso in elhob (kruh). Nato sta prinesli pijačo in vazo iz rumene kovine in kozarce iz istega materiala, kakor sem se pozneje prepričal, je bilo čisto zlato. Jedel sem z velikanskim tekom ter pil palmovo vino. Ko smo pojedli, so prinesli na mizo »menir« iz katerega so visele cevi iz bambusa, a na vrhu je bil nataknen čibuk.

Kadili smo in kmalu bili zaviti v gost oblak aromatičnega dima kif-kifa.

Naenkrat se je stari Käid okrenil k meni ter me vprašal:

»Tujec! Nočem vedeti kdo si in kaj si! Prepričan sem, da si francoski vojaški begunec, sodeč po tvoji obleki.«

»Da, Käid!«

»Odkod prihajaš? Kje si zapustil vojsko?«

»Pri Uargli, gospod. Tam so hrabri borci tvojega plemena uničili ogromno kolono, ki sem jo zapustil in begajoč po Sahari došel v to zemljo. Oni, ki me je spremljal na tej poti, je bil izdajalsko ubit na meji!«

»Ti si se rešil iz onega boja? Javili so mi, da niti eden ni ostal živ v oni

bitki. Radujem se in se čudim, da si prebrodil peščeno morje.«

»Morda je bil to le slučaj!«

»Kakor vidim po tvojih znakih, si bil starešina?«

»Da, Käid, sergentmajor!«

»Poznaš artiljerijo?«

»Oh da, zelo dobro!«

Skočil je pokonci ter mi položil roki na ramo. Radostno je ponovil:

»Ti poznaš artiljerijo!«

»Da, gospod«, sem odgovoril.

XVIII.

BIOGRAFIJA ABD EL KRIMA.

Käid je bil zadovoljen, ko sem dejal, da mi je artiljerija znana. Radosten smehljaj mu je ležal na licu. Napolnil je čaše z vinom, dvignil svojo ter zaklical:

»Naj živi naš veliki Käid Abd el Krim!«

»Halapa... halapa (živijo)«, so pridrdili ostali.

Prosil sem starega šejka, naj mi kaj pove o Abd el Krimu, o katerem sem že toliko slišal. Hotel sem zvedeti kaj več o tem človeku, ki je delal take skrbi dvema velikima državama: Franciji in Španiji. Stari Šejk je pričel:

»Tujec! Štiri dni jezdenja proti jugu, se nahaja starodavno mesto Hauen, v katerem se je nekaj stoletij pred prihodom vašega Mesije Jezusa, rodil prvi vladar Souksa sultan Uisan Mala Uit. Tedaj se je močna Souks država razprostirala daleč onstran morja. Stoletja so minevala, močno pokolenje Uisanov je izumiralo. Sovražniki so preplavili to zemljo in jo osvojili. Ta poslednji komad zemlje, ki nam je še ostal, smo navdušeno branili. Toda moč modernega orožja nas je premagala... Naš vodja, Ben Krim Aluksemaški, oče slavnega Abd el Krima, videč kako brez usmiljenja sovražnik kolje naše potomstvo, da bi ga iztrebil, je sklenil mir s Španjolci v Centi leta 1872. in to leto smo postali sužnji belega naroda.

Käid Ben Krim je imel dva sina, Abdele in Sahiba, ki jih je poslal študi-

rat v Španijo. Ko je Abdel napravil maturo, je stopil na tehnično fakulteto madridske univerze. Dve leti kasneje mu je sledil Sahib.

Nista dokončala študij, pozvali so ju domov, kjer je ležal njun oče na smrtni postelji. Umrli je leta 1912. Isto leto prevzame Abdel Krim nasledstvo in narod ga je proglasil absolutnim gospodarjem Aluksemasa. V svoji duši je gojil veliko mržnjo do Evropecev in koval je svoj tajinstveni načrt. —

Ponudil je vladi 500 izbranih konjenikov, ki jih je seveda z veseljem sprejela in on je postal poveljnik svojega konjeniškega polka. Dokler je on služil Španiji, ni počila niti ena naša puška, popoln mir je vladal v Maroku. Končala je svetovna vojna. Poveljnik Maroka general Navaro je uvidel, da so se Beduini pomirili s svojo usodo in je zato večji del čet odposlal nazaj v Španijo.

V Mellili se je nahajal vojni pirotehnični institut, čigar poveljnik je bil polkovnik Juan Gonzales, mlad človek, ki je bil strasten kvartopirec. Ta človek je bil bore malo rojen za vojaka, ker je ljubil le razkošno življenje in se rad spoprijateljaval z ljudmi, ki so imeli denarja v izobilju. Spoznal se je z Abd el Krimom, s katerim je postal kmalu nerazdružljiv prijatelj. Abd el Krim ga je popolnoma financiral ter ga često vabil v svoj двореc v Aluksemasu.

(Se nadaljuje.)

Edini pogoj: Trdno spanje

B. T. V londonskem dnevniku »Times« je izšel pred časom sledeči inserat:

»Iščemo osebo, ki je zmožna po dnevi spati. Nobeno delo! Edini pogoj: trdno spanje. Dobra plača. Reference zaželtene.«

Neki novinar se je podal k dotični tvrdki, da se prepriča kaj je na stvari, ker je mislil, da je vse skupaj le šala. Toda oglas je bil mišljen popolnoma resno. Tvrdka je res iskala osebo, ki bi po dnevi spala. Dotični ali dotična bi moral dnevno pet do šest ur spati v izloži tvrdke in sicer v sami nočni srajci, ki jih je dotična tvrdka izdelovala. S tem je hotela tvrdka dokazati, da v njenih nočnih srajcih ne more nikogar zebsti. Na oglas se je javilo 200 oseb obojega spola, ki so bile pripravljene spati toliko časa, kolikor bi tvrdka od njih zahtevala.

„Turandot“

Katy Nagyeva in Willy Fritsch v velefilmu »Turandot«

RENDEZ-VOUS

Spisal: Pavel Bobnar

Stala sta na jasi ob robu gozda. Fant je prišel dekleta na prsi in govoril strastno, navdušeno:

»Kaj mi mari grunt, ako bi ne imel tebe, želja moja! In, ko izpregovori najino prvo dete, ej, to bova ponosna in dom bo prepoln sreče in blažene tihe radosti...«

»Moj dragi« dihne Franica, ki se je previdno izmotala iz objema. »Idiva v lozo in ostaniva med smrečjem. Ne vidim rada, da bi naju opazila kaka klepetulja. Saj veš, ljudje imajo danes zlobne jezike...«

Mladenič jo uboga. Kmalu sta izgini-

la med robidovjem v bližnjem gozdiču.

»Ali misliš resno«, vpraša Franica naglo in šepetaje.

»Nikoli ti še nisem lagal! Hlev imamo nabit z junci in telicami. Svisli je-seni ječe od stotov sena in detelje. Gozdovi so prepolni dozorjenega lesa. Vse to bo moje! Pa kaj bi s tem? Celo življenje bi garal, pa ne vem za koga, ne vem komu, če ne bi imel živčava v hiši. O, otroci, kdo bi jih ne želel? Tvoja kri so! In kadar ležeš v grob ne lazi po tvoji zemlji tuja golazen. Hej, Franica, midva jih bova imela cel ducat...«

Brez tople misli mu odgovarja:

»Pamži? Tega pa ne! Žena trpi in grda je ko nosi...«

Bahaču se je pred očmi zmehljilo, a mirno pripomni:

»In še mnogo bolj trpi v okovih samote, kadar se zarja njenega življenja bliža zatonu... Žalostno, če ti na smrtni postelji ne zatisne očesa tvoj lastni otrok! Kdor se brani dece, je rabelj zemlje, spočete s krvavimi žulji naših prednikov, zemlje, ki je pila kri naših očetov in dedov in naših mater-svetnic in mučenic. O, zemlja se zna kruto maščevati, ako jo zapuščajo lastni sinovi in hčere...«

»Ne bežim pred materinstvom, ali da bi vsako leto... Brrr...«

Ne trgaj mi srca! Bodi moja misel in bodi pripravljena, da postaneš žena in mati... Dvigni se! Otresi svojo otrpnost! Glej moje telo, ko bi ga kiparji izklesali... In kje nama je vzhajala življenja zora? Kje je iskala materina duša v prvih besedah pot k najinemu srcu? Otrok je postala, da naju je učila, še okorno jecljajoča, prvo in najslajšo besedo: mama! Tu, na teh livadah sva rasla in dorasla, zato mi je domovina divotnih gora, skrivnostno šelestečih gozdov in modrih jezer sveta in nedotakljiva! Ali čutiš, Franica, kako veje ozon iz še malce snežnih gorenjskih planin? Vidiš, to je zdravje Gorenjca in njegovega večno lepega raja...«

»In ta košček raja se vedno bolj modernizira,« pristavi malodušno mladenka.

»Res je! V tvornicah živi in mrje ogromna množica človeških bitij v borbi za vsakdanji kruh. Vse hoče k strojem dolgih tovarn, kjer že narašča brezposelnost, kakor nam to jasno kaže statistika. Kmetska mladina se čedalje manj zaveda estetike rodne grude. Polje sameva... sonce ga obseva žalostno, kot bi čutilo razkroj, ki vlada v zapuščenem kraljestvu... V žrelih tujih kartelov in denarnih princev pa gine zdravje, moč in mladost naše mladine. Glad gre za zlatom in v dobi brez ljubezni ugaša vsak občutek. Kakšen bo konec tega elementarnega preobrata modernega sužnja-človeka, to je dognanje bodočnosti. Eno pa je gotovo: dokler se nehvaležniki ne povrnejo v blagodejno naročje matere zemlje, smo obsojeni umirati, ali morda celo umreti...«

Franica! Naju ne dobijo! Vladala bova v svojem kraljestvu... Ti boš kraljica, jaz bom kmetski kralj in, najini ljubljenci... oj, Franica, rad te imam, kakor punčico svojega očesa te imam rad, ali da bi ne...» Glas mu je zadušil pri-zvok nemira.

Franica se je nasmehnila. »Šalila sem se! Ali nisem poredna? Vsaka žena hrepeni po lastnem ognjišču, sleherna dekliška duša želi, da postane mati, no in jaz se tega ne branim... Vendar pa te vprašam zaupno: Tako lepo posestvo imaš, jaz pa nisem bogata... Bog ve, če bi bili pri vas zadovoljni...?«

»Nehaj z deklamiranjem!« vzklikne radostno presenečeni ljubimec in vjame deklico za oble boke. »Ti moja miljenka! Bodi brez skrbi! Stari se bo kmalu za vedno odkašljaj, mati, saj veš, je umrla, ko mi je dala življenje, brata in sestro izplačam s primerno doto. Kaj hočeš potem več?«

Vzneseno se ji je zagledal v oči in si v prste zajel njene trde grudi pod rdečo bluzo. Sopeč je nadaljeval:

»Lepo telo imaš, Franica! Meštrovich bi ga ne mogel tako vdihniti v marmor...«

»Polno dekle, zdravo in sveže kakor rosna roža«, se je zasmejala Franica, nato je oboževalcu pohlepno spojila ustni...

Ljubček se je zadihaval od sreče in razburjenja. V možganih in ušesih mu je šumelo. Po hrbtu so se jeli šetati vražji mravljinci.

»Franica.« je zablebetal, »ista kri se toči po mojih in tvojih žilah, kakor se bo točila po svatbi. Nikdo naju ne vidi. Sama sva. Kdo bo vedel...«

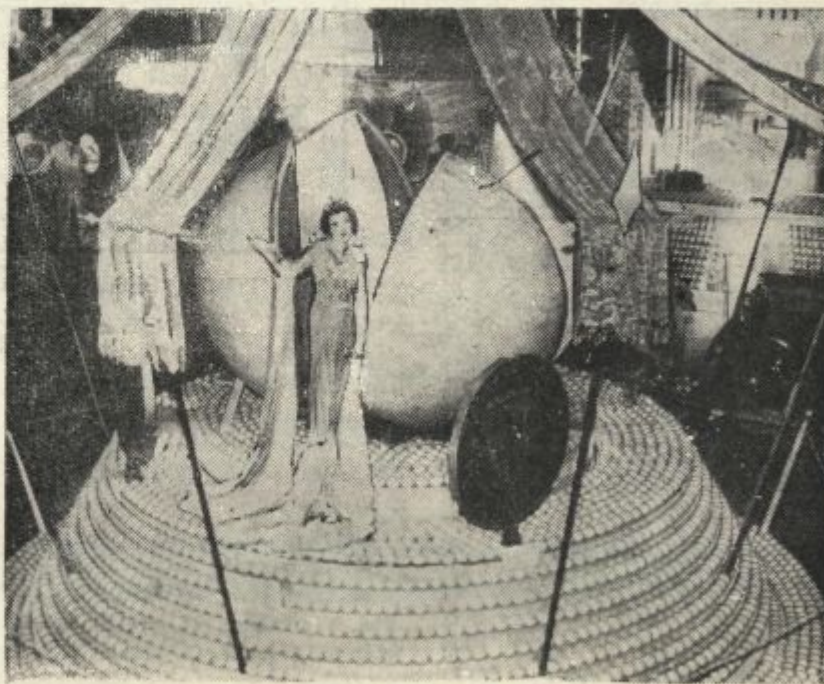
Mladenka se mu je predala. Polagoma ji gine zavest... prsa se ji strastno dvigajo... Že je zaprla oči...

Tedaj odjekne iz sosednje hoste lovčev strel. Franica plane pokonci in izvije roko.

»Pusti me! Domov moram. Zbogom!« In je odhitela.

»Vrag te pocitraj, lovska nesreča!« je debelo pljunil užaljeni fant in počasi odšel po položni poti v brežino samotne senožeti. V rebri je hrumel in besnel in v onemogli jezi preklinjal drevje in njive, vreme in vse, kar je videl okrog sebe.

Kraljica oranž

Miss Helen Gergenova v svojem kraljestvu oranž

Iz vsega sveta

MONA VANNA PRED SODISCEM.

Iz Berlina poročajo: Neka dama iz visoke berlinske družbe je bila te dni pozvana pred sodišče kot priča. Razprava je bila določena na 9. uro zjutraj. Dama je bila sicer točna, toda ko ji je sodnik predlagal naj bi odložila svoj kožuhovinasti plašč, je v zadregi priznala, da tega ne more storiti, ker nima na sebi ničesar drugega, kakor samo plašč, ki ga je v naglici oblekla in skočila potem v avto, ki jo je pripeljal na sodišče. Ona namreč običajno »spi« do 11. ure. V dokaz je nekoliko odgrnila plašč, nakar se je sodnik samo diskretno nasmehnil.

Teden dni sporta

V Ljubljani smo imeli preteklo nedeljo in ponedeljek nogometno senzacijo. V gosteh smo imeli moštvo državnega prvaka BSK. V nedeljo je igral BSK proti Primorju tekmo v ligi, v ponedeljek pa je bil »prijateljski« gost Ilirije. Oba dneva je državni prvak pokazal kako se more in mora igrati. Primorje je tudi svojo drugo tekmo v ligi izgubilo z rezultatom 4 : 1, kar pomeni z ozirom na to, da je igralo na lastnem igrišču in pred lastno publiko, skoro katastrofo! Sicer pa Primorje ni niti zaslužio kaj drugega, ker to, kar je nastopilo v nedeljo za Primorje sploh ne more

in ne sme biti — liga moštvo. S tako igro, kot v nedeljo, ne sme niti Primorje, niti pravi športnik, pričakovati kaj več od poraza! Nedeljska tekma sama na sebi je razočarala vsakogar, ker ni bila drugega, nego igračkanje mačke z miško. Žal, da je bila miška — Primorje! Izgledi za bodočnost so torej črni in brezupni... V ponedeljek je BSK igral proti Iliriji ter zmagal 5 : 2. Tudi to je visok rezultat, dasi ga pravzaprav Ilirija ni zaslužila, ker je igrala dosti boljše od ligaša in se je moral državni prvak pošteno potruditi, da je izvojeval gornji rezultat. Vsekakor pa nam BSK ni ostal ničesar dolžan.

OSTALE LIGA TEKME:

Hašk : Slavija (S) 4 : 1
Concordia : Slavija (O) 3 : 0
Bask : Hajduk 4 : 2!!!
Concordia : Slavija (S) 1 : 1
Hašk : Slavija (O) 3 : 0

PODSAVEZNO PRVENSTVO:

Čakovečki : Svoboda (Mb) 3 : 3
Železničar : Maribor 2 : 0

PRVENSTVO II. RAZREDA:

Sloga : Slovan 3 : 3
Mars : Mladika 9 : 0
Reka : Grafika 2 : 0
Jadran : Slavija 4 : 0
Svoboda : Korotan 3 : 0

* * *

Italija : Avstrija 2 : 0! Tekma za srednje-evropski pokal, pred 60.000 gledalci. Pomeni pa presenečenje, ker so veljali Avstrijci za favorite.

* * *

V nedeljo se je vršil na Iliriji propagandni cross country tek, ki je jako dobro uspel. Med juniorji do 14 let je zmagal Vovk Danilo, juniorji do 16 let Lenart Srečko, juniorji do 18 let Kotnik Jože; seniorji: Bručan Jože. Rezultati so bili v splošnem povoljni.

Iz tujih časopisov in revij

MONTREAL. Tu je umrl 22 letni mladenič, ki je od svojega petega leta dalje užival samo mleko. Do svoje smrti je ostal uganka za tamušnjo medicinsko fakulteto. Dnevno je povžil 5 kozarcev mleka, v katerem je bilo 1 funt sladkorja. Tehtal je 152 funtov.

CARLTON. V Carltonu (Anglija) živita dvojčka, ki sta rojena v različnih letih. Ne verjamete? Evo: eden je bil rojen malo pred polnočjo 31. decembra 1934. in drugi takoj po polnoči 1. januarja 1935.

BUKAREŠTA. V Bukarešti imajo muzej, v katerem so razstavljene glave obglavljenih zločincev. Glave so v špiritu. Trenutno imajo v muzeju razstavljenih 39 glav.

Amerika

B. L. A. Iz ječe v Bostonu je bil pred dnevi odpuščen kaznjeneec, ki je bil obsojen že leta 1876. Takrat je bil star 20 let, danes jih ima 79. Ves ta čas ni zapustil niti enkrat jetnišnice in je bil tako presenečen, ko je zagledal izpremenjena mesta in nebotičnike, ki jih takrat, ko je bil on obsojen, še ni bilo, da ga je zadela kap.

Zunanja lepota je često lepa obleka za grdo in hudobno notranjost.

* * *

Kadar govoriš s srcem, pazi na jezik!

Križanka

POMEN BESED:

Vodoravno: 1. drag kamen, 4. del, 8. nosi elegantna dama, 10. število, 11. kratica za trans, 12. geom. pojem, 14. kratica za ljubljanski klub, 15. prometno sredstvo, 17. udarec, 19. prvenstveno športno moštvo, 21. čas 24 ur, 23. junaški pesnik, 24. zabavišče, 25. zver, 26. ven (narečje).

Navpično: 1. osmerek, 2. ameriška država, 3. kratica za ante portas, 5. telegraf telefon (kratica), 6. ptica (4. sklon), 7. važen del radija, 9. nikalnica, 12. orožje, 13. nakup, 16. šport, 18. dajalnik, 20. veznik, 22. da (češko).

REŠITEV KRIŽANKE IZ ŠT. 13. PRIROČNI MO PRIHODNJIČ!

Humor

»Vaša hčerka se je torej zaročila?«
»Da, toda zaroča se je že razdrla!«
»Kdo pa je ta srečnej?«

* * *

Med apaši. Ona: »Zakaj me ne objameš?«
On: »Ker se bojim, da ne bi policija odkrila na tebi mojih prstnih odtisov.«

* * *

Vino. Vino, pravijo, je neke vrste vojak, ki se bori proti tegobami in žalosti življenja. Takole jih je razvrstil neki šaljivec: rensko vino — infanterija, šampanjec — konjenica, burgundec — artiljerija, desertno vino — adjutanti in tokajec — stari generali. Ako bi se

zarodi vojskovali s takim orožjem, potem svetovni mir ne bi bil nikoli ogrožen; samo evropsko ravnotežje bi trpelo pri tem!

* * *

Ženska prebrisanost. Neka žena, čije mož je rad pokrokal, je »ozdravila« svojega moža na ta način, da je nekoč vprašala skozi ključavnico: »Si ti Vili?« Njen mož je bil pa Jože, ki je odslej prihajal zvečer zgodaj domov ter imel na nočni omarici vedno pripravljen tudi — samokres.

* * *

K neki plemenitašnji so poklicali zdravnika.

»Kaj vam je, draga gospa?« je vprašal zdravnik.

»Jaz sem baronica!« mu je odgovorila zafrkljivo.

»Oh, te bolezni pa ne morem ozdravit!« je dejal zdravnik ter odšel.

* * *

Saphir je nekoč pisal Rotschildu:

»Posodite mi 1000 goldinarjev in pozabite me!«

Rotschild je poslal denar in odgovoril:

»Podarim vam 1000 goldinarjev in pozabim njih ter vas!«

* * *

Oče: »Dober dan draga svakinja. Moja žena bo zelo vesela vašega obiska. Elza, si že povedala mami, da je prišla teta? Kaj je rekla?«

Elza: »Je stara klepetulja spet tukaj? Tako je rekla.«

* * *

Neka gospa, ki je bila v blagoslovljenem stanu je opazila, da je njena kuharica v istem položaju. Zato jo pokara:

»Ali vas ni sram Lizika, da ste kot mlado dekle noseča?«

»Saj ste vi tudi!« odgovori Lizika.

»Da, ampak od svojega ljubega moža!« pojasni gospa.

»No vidite, jaz tudi se odreže Lizika.«

* * *

Gospod vpraša svojega slugo:

»Ne vem, ali sem neumen jaz ali ti?«

»Gospod, neumega služabnika vendar ne boste vzeli v službo!« se odreže sluga.

Baron H
Jaffa

in oval španske oranže
stalno na zalogi pri

Grabrijan Ferdo
Ljubljana, Miklošičeva c. 15

Mleko, maslo kuhano in čajno, sir in vse
mlečne izdelke dobite vedno sveže v mlekarni

„Naklo“

Moste, Tovarniška ulica št. 11